

เส้นทางความสัมพันธ์ของการลงทุนในทุนมนุษย์ด้านการศึกษาและการดูแลสุขภาพ สู่การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศไทย

อรษา ตันติยะวงศ์ษา^{1*} เรวดีตร ธรรมมาภิรมย์² และ สุมาลี สันติพลวุฒิ²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สสำรวจรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างการลงทุนในทุนมนุษย์ ตัวแปรทางเศรษฐกิจสังคมที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย และ 2) วิเคราะห์เปรียบเทียบผลของการลงทุนด้านศึกษาและการดูแลสุขภาพต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง ข้อมูลระหว่างปี 2001-2012 ผลการศึกษาพบว่า 1) การลงทุนด้านการศึกษาและการดูแลสุขภาพเป็นปัจจัยที่สามารถกำหนดผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวและการอยู่ดีมีสุขของไทยผ่านตัวแปรทางสังคม 4 ตัวแปร และปัจจัยทางเศรษฐกิจ 3 ตัวแปร ดังนั้นทุนมนุษย์ทั้งด้านความรู้และที่ไม่ใช่ความรู้จึงถือเป็นแหล่งของการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย 2) การลงทุนด้านการดูแลสุขภาพส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวมากกว่าการลงทุนด้านการศึกษา แต่ส่งผลกระทบต่อการอยู่ดีมีสุขน้อยกว่าการลงทุนด้านการศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่า อายุขัยของแรงงานและโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นตัวแปรขั้นกลางที่สำคัญในการส่งผ่านทุนมนุษย์ไปยังการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ดังนั้นการส่งเสริมให้เกิดการสะสมทุนมนุษย์เพื่อบรรลุเป้าหมายด้านเศรษฐกิจ ภาครัฐควรเพิ่มงบประมาณด้านสุขภาพพร้อมกับส่งเสริมให้ประชาชนดูแลสุขภาพ ส่วนการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจผ่านการศึกษา ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการควรถูกกำหนดไว้เป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

คำสำคัญ: ทุนมนุษย์, การลงทุนด้านการศึกษา, การลงทุนด้านการดูแลสุขภาพ, การพัฒนาเศรษฐกิจ, การอยู่ดีมีสุข

¹ นิสิตปริญญาเอก ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

* ผู้พิมพ์ประสานงาน โทร. +668 9922 3381 อีเมล torasa22@hotmail.com

The Path of Education and Healthcare Investment in Human Capital via the Socioeconomic Development of Thailand

Orasa Tuntiyawongsa^{1*} Rewat Thamma-Apiroam² and Sumalee Santipolvut²

Abstract

This research aims to 1) investigate the pattern of causal relationships among human capital investment, related socioeconomic factors, and economic development in Thailand; and 2) analyse and compare the effect of educational and healthcare investment on economic development. The path analysis approach is employed using data from 2001–2012. The findings show that 1) education and healthcare investment indirectly determine GDP per capita and Thai well-being through four social variables and three economic variables. Therefore, both cognitive and non-cognitive human capital can be sources of economic development. For the result of objective 2), the total effects show that healthcare investment has a comparatively greater effect on GDP per capita than educational investment. However, healthcare has a lesser effect on well-being than educational investment. Thus, educational investment is still important for Thailand's economic development. Besides, the longevity of labour and educational access opportunities at secondary level were found to be significant intermediate socioeconomic factors for the transmission of human capital to the economic development of Thailand. The policy choices for fostering human capital accumulation and economic success are to increase the government's health budget and encourage people to take care of themselves. From the educational aspect, in order to increase the potential for economic development, the quality of education should be concentrated. Acquisition of the requisite labour skills should be the expected educational outcome.

Keywords: Human capital, Educational investment, Healthcare investment, Economic development, Well-being

¹ Ph.D. Candidate, Faculty of Economics, Department of Economics, Kasetsart University, Thailand

² Ph.D. Associate Professor, Faculty of Economics, Department of Economics, Kasetsart University, Thailand

* Corresponding author, Tel: +668 9922 3381 e-mail: torasa22@hotmail.com